

Van onderbouwend onderzoek WUR naar producten MNP"

Kennismarkt succesvol

Onderzoekers van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP) zijn positief over het onderbouwend onderzoek van Wageningen UR voor de planbureaufuncties natuur & milieu. De resultaten werken duidelijk door naar de producten van het MNP. De komende Natuurbalans 2007 is hiervan het bewijs.

Op 22 maart 2007 waren ruim 70 medewerkers van Wageningen UR en MNP bij elkaar op de Kennismarkt in Bilthoven. Meer dan 25 posters met onderzoeksresultaten op het gebied van biodiversiteit, landschap, milieu, economische context en bestuur & samenleving stonden opgesteld in de hal en het gastenrestaurant bij het MNP. Vragers en aanbieders lieten zich wederzijds informeren.

Aan het eind van de middag reflecteerden een aantal MNP-ers over de gepresenteerde posters. Petra van Egmond zag als projectleider van de Natuurbalans 2007 perspectief in het onderzoek over landschapskwaliteit. Ook de

gebiedscasussen over duurzame landbouw gaven haar nieuwe ideeën. Waardering had ze voor de inspanningen om grip te krijgen op de kosteneffectiviteit van natuurbeleid, en om bestuurskundige kennis beschikbaar te maken voor de planbureauprodukten.

Rienk Kuiper vertelde dat het landschaps-onderzoek goed aansluit op de vragen die gesteld worden bij de Monitor Nota Ruimte. Bijvoorbeeld het belevingsonderzoek neemt bij veranderingen in het landschap een steeds belangrijker plaats in. Het MNP wil meer weten over de drijvende krachten achter veranderingen. Wat is bijvoorbeeld het effect van de schaalvergroting in de landbouw op het landschap, en wat is de betekenis van het landschap voor mensen?

Harm van de Heiligenberg heeft de posters vanuit de milieukant bekeken. Hij constateerde dat er veel kennis beschikbaar is voor het MNP. Hij riep op naar de onderzoekers van WUR om onderzoekscapaciteit in te zetten op de

effectiviteit van subsidies, bijvoorbeeld voor agrarisch natuurbeheer, maar ook in het kader van het Europese Landbouwbeleid. Eind van dit jaar wil het MNP een rapport uitbrengen naar de effecten van opties van een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, bijvoorbeeld gericht op milieu, natuur en landschap. Velen kunnen daar aan bijdragen.

Ten slotte ging Fred Langeweg, adjunct-directeur van het MNP, in op de relatie tussen MNP en Wageningen UR. De samenwerking verloopt goed. In onderling overleg wordt gewerkt aan de programmering van het onderzoek in 2008. Op deze manier vindt een goede afstemming plaats tussen het onderbouwende onderzoek van Wageningen UR en de producten van het MNP. /BtC

Meer informatie:

De gepresenteerde posters zijn gebundeld in WOT-werkdocument 53.

Landbouw de komende tien jaar

De schaalvergroting in de landbouw zet zich de komende jaren voort. Een verdere liberalisatie van het landbouwbeleid en groei van de bevolking en de economie werken hierbij versnellend. Ondanks dat het aantal melkveebedrijven daalt, kan de melkproductie sterk toenemen. Akkerbouw verliest terrein. Dat blijkt uit onderzoek van het LEI in opdracht van de WOT Natuur & Milieu.

Een verdere groei van de omvang van landbouwbedrijven heeft gevolgen voor het landschap, onder meer omdat de grootte van de percelen toeneemt. Door de specialisatie per bedrijf en ook per gebied kan het landschap in bijvoorbeeld de zandgebieden monotoner worden, de afwisseling van gewassen neemt af. Bij een verdergaande specialisatie en nadruk op lage productiekosten in de landbouwbedrijven neemt de ruimte voor verbreding, in de vorm van bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer en agrotourisme, af.

Het LEI deed onderzoek naar de mogelijke veranderingen in de landbouw in de komende ruim tien jaar en de gevolgen ervan voor de natuur en het landschap. Hierbij gingen de onderzoekers uit van twee scenario's voor de landbouw, die zijn geënt op wereldbeelden van het CPB en het RIVM. In de landbouw werd onder meer de ontwikkeling van het grondgebruik en de structuur van de bedrijven verkend.

Schaalvergroting en verbreding, waaronder specifiek het agrarisch natuurbeheer, kwamen nader aan bod. In het bijzonder werd aandacht gegeven aan de landbouw in de Nationale Landschappen. /WB

Meer informatie:

Bont, C.J.A.M. de et al., 2007.

Schaalvergroting en verbreding in de Nederlandse landbouw in relatie tot natuur en landschap. WOT-rapport 36.

WOT Natuur & Milieu, Wageningen.

De WOT Natuur & Milieu geeft drie reeksen publicaties uit: WOT-studies, WOT-rapporten en WOT-werkdocumenten. Een volledig overzicht van verschenen publicaties is te vinden op de website:

www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

Publicaties van de WOT Natuur & Milieu zijn ook te verkrijgen bij het secretariaat.

Postadres: Postbus 47, 6700 AA Wageningen.

Bezoekadres: Droevendaalsesteeg 3, Gebouw Gaia, kamer C.002.

E-mail: info.wnm@wur.nl

Telefoon: (0317) 47 78 44